

Mojca Žugič Perić

Izkušnja z izobraževanjem na daljavo v 1. razredu osnovne šole

Povzetek: V članku sem povzela svoje razmišljanje o izobraževanju na daljavo v 1. razredu osnovne šole in dala primere dobre prakse v tem času. V 1. razredu izvajamo projekt Aktivno in ustvarjalno poučevanje. Pouk v šoli poteka z gibanjem, novo snov spoznavamo na konkreten način, z različnimi pripomočki, utrjevanje znanje je povezano z likovno umetnostjo, glasbo, športom, delamo v skupinah, parih. Ob izobraževanju na daljavo sem učencem želela ponuditi spletne naloge, ki jih bodo doma razumeli in jih znali rešiti. Brez pomoči njihovih staršev mi vse skupaj ne bi uspelo.

Ključne besede: izobraževanje na daljavo, aktivno in ustvarjalno poučevanje, zanimive spletne naloge, primeri prakse

UDK: 37.091.2

Prispevek iz prakse

Uvod

V sedemnajstih letih službovanja sem spoznala različna področja poučevanja razrednega pouka. Delati sem začela na podružnični šoli kot razredničarka v kombinaciji prvih petih razredov osnovne šole. Po osmih letih sem za dve leti odšla na delo v vrtec kot vzgojiteljica, zadnjih šest let delam kot razredničarka 1. razreda. V tem času sem postala mama ter sebi in ostalim dokazala, da sprejemem marsikatero nalogo in izziv, ki se pojavi v mojem življenju.

Začetek epidemije

Začelo se je 13. marca 2020. Zjutraj ob prihodu v službo od ravnatelja še nisem bila obveščena, kaj se bo zgodilo s šolo v ponedeljek, 16. marca. V času malice smo bili vsi učitelji povabljeni v zbornico, kjer nam je ravnatelj povedal, da se šola s ponedeljkom zapira. Pred nas je stopil računalnikar in nam pojasnil, da bomo pouk nadaljevali prek spletnih učilnic. V nekaj minutah nam je podal osnovna znanja dela s spletnimi učilnicami in odšli smo nazaj v svoje razrede. Sama nisem bila več dovolj zbrana, da bi do konca izvedla pouk po urniku. Po glavi so mi hodili različne misli, vprašanja, ideje in mi niso dali miru. Po četrti uri pouka sem zaključila in začelo se je podaljšano bivanje. Odšla sem v kabinet, da bi počasi uredila svoje misli. Sodelavke so mi postavljale vedno več vprašanj, na katera nisem znala odgovoriti. Ker smo dobile navodila, naj se v začetnem času poučevanja na daljavo posvetimo predvsem utrjevanju znanja, sem predlagala, da naredimo tedenski načrt utrjevanja znanja na daljavo. Bile smo uspešne in odšla sem domov. Tam pa se je šele začelo pravo delo.

Preden sem lahko prvič objavila spletno nalogo v spletni učilnici, sem glede na načrtovano tedensko pripravo naredila okvirni načrt dela z učenci. Iskala sem podatke, smernice, ideje, kako kakovostno in zabavno pripraviti naloge za učence. Ker smo v 1. razredu brez delovnih zvezkov in vadnic (imamo šolski projekt

Aktivno in ustvarjalno poučevanje),¹ mi je bilo pomembno, da pripravim naloge, ki jih bodo učenci doma razumeli in rešili brez težav. Učenci so bili navajeni, da je pouk v šoli potekal z gibanjem, novo snov smo spoznavali na konkreten način, z različnimi pripomočki, utrjevanje znanje je bilo povezano z likovno umetnostjo, glasbo, športom, delali smo v skupinah, parih ... Zdaj pa tega nismo mogli več. Vendar sem našla rešitev. Potrudila sem se pri vsakem predmetu posebej. Spletne naloge sem po dnevnem urniku naložila v spletno učilnico. Označila sem obvezne in dodatne naloge. V vsakem tednu sta bili le dve obvezni nalogi. Končne izdelke obveznih nalog so starši fotografirali in mi fotografijo poslali na elektronski naslov. Vsako prejeto fotografijo sem pregledala in pokomentirala. Poleg obveznih nalog so starši fotografirali tudi preostale narejene naloge, saj so mi želeli pokazati, da učenci redno spremljajo delo v spletni učilnici. Iz odgovorov, ki sem jih dobila od staršev po elektronski pošti, sem spoznala, da z veseljem sledijo dnevnim spletnim nalogam. Staršem sem bila v času poučevanja na daljavo ves čas na voljo prek mobilnega telefona ali elektronske pošte.

Matematika

Ker smo pri matematiki računali do 20 s prehodom, sem matematične naloge popestrila z igralnimi kockami. Vsak učenec je doma poiskal tri igralne kocke, jih vrgel in število pik zapisal z računom seštevanja. Naslednjo uro matematike so v zvezek na začetek vsake vrstice zapisali številko 20, vrgli kocke in vsa tri števila odšteli od števila 20, spet drugič so s pomočjo igralnih kock določali večje, manjše ali enako število ter predhodnik in naslednik števila.

Slika 1: Računanje z igralnimi kockami

¹ Aktivno in ustvarjalno poučevanje je šolski projekt v 1. razredih OŠ Litija. Poučujemo brez kompleta delovnih zvezkov. V pouk vnašamo poučevanje prek gibanja, z različnimi didaktičnimi pripomočki (slikovne kocke, riževe vrečke, geometrijski liki iz moss gume, zrna koruze ...). Pri pouku uporabljamo le zvezke, izogibamo se učnim listom.

V času utrjevanja geometrijskih teles so učenci doma iskali predmete, ki so bili podobni tisti dan obravnavanemu geometrijskemu telesu. Iskali so predmete, ki so podobni kocki, valju, kvadru in krogli. Domače predmete so fotografirali in fotografijo kot dokaz narejene naloge s pomočjo staršev naložili v forum matematičnih nalog.

Glede na prejete fotografije sem opazila, da učenci ob nalogah uživajo. To se je videlo tudi, ko smo se lotili merjenja. Doma so iskali predmete, ki so bili lahki ali težki, dolgi ali kratki, široki ali ozki ... Tudi ob merjenju širine svoje postelje z vatrano palčko sem opazila nasmeha na obrazu. Večina učencev mi je redno pošiljala fotografije obveznih nalog. Tiste učence, ki mi fotografij obveznih nalog niso poslali, sem ponovno pozvala k oddaji fotografije.

Slika 2: Merjenje z vatrano paličico

Utrjevali smo tudi razvrščanje in množice. Učenci so doma poiskali lego kocke in jih razvrščali po barvi, velikosti, dolžini, širini.

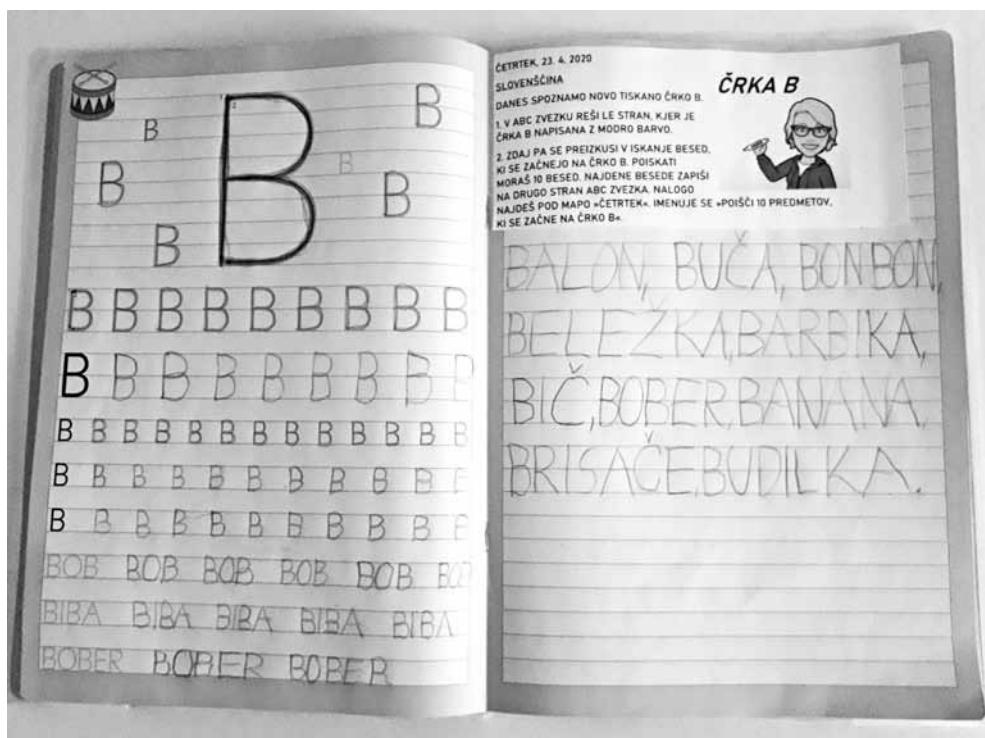
Slika 3: Razvrščanje po barvi z lego kockami

Slika 4: Razvrščanje po velikosti z lego kockami

Slovenščina

Pri slovenščini so bili učenci v šoli navajeni, da smo vsak teden spoznali eno veliko tiskano črko. S tem načinom sem nadaljevala tudi v času poučevanja na daljavo. Ker nisem bila večša snemanja videov, sem na internetnih straneh poiskala video, ki prikazuje pravičen zapis določene črke. Vsak učenec si je video ogledal in nato zapis črke vadil v za to namenjenem zvezku. Nekateri učenci so prek video srečanja izrazili željo, da bi radi pisali več kot samo eno stran v zvezku, in tem sem dala možnost, da prazno stran popišejo, kakor sami želijo, upoštevati so morali le pravila, ki so veljala tudi v razredu: piši od črte do črte ter od roba do roba, zapis besed (črk) je čez dve vrstici, svinčnik je ošiljen, zapis je berljiv.

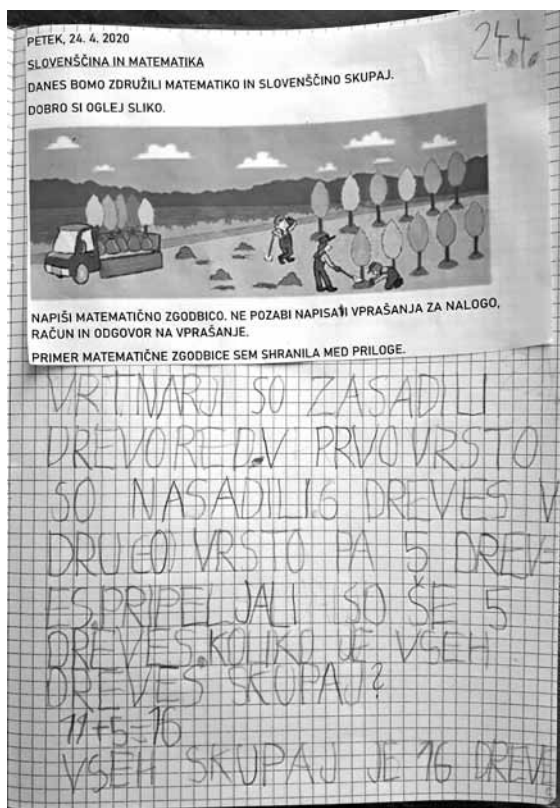

Slika 5: Zapis besed na črko B

V času poučevanja na daljavo sem učencem skušala približati tudi umetnostna besedila. Uporabila sem odprte povezave do gledaliških predstav. Učenci so si ogledali predstavi *Zelišča male čarovnice* in *Sapramiška* ter pravljico *Konj Miško pri zobozdravniku*. Njihov ogled sem naslednjo uro nadgradila z določeno aktivnostjo (prepis, risanje, zgibanje, krajši zapis). Z učenci sem utrjevala tudi razumevanje neumetnostnega besedila (*Sem bil res tako majhen* in *Nove žirafe v živalskem vrtu*). Povezave do posnetkov so bile v času poučevanja na daljavo

dostopne vsem. Razumevanje sem preverila z izvedbo kviza v spletni učilnici. Na podlagi odgovor učencev sem dobila rezultate razumevanja slišanege.

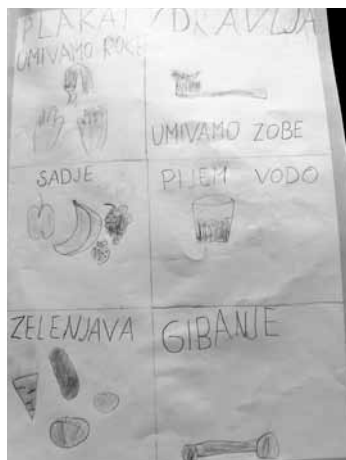
Večkrat sem snov povezala medpredmetno. Pri matematiki so napisali ali prepisali besedilno matematično nalogo in jo rešili (prepisovanje naloge je pokrilo uro slovenščine, reševanje naloge matematiko).

Slika 6: Sestavljanje matematične naloge

Spoznavanje okolja

Pri spoznavanju okolja so marca in aprila spoznavali pogoje za zdrav način življenja. Pogoje za zdrav način življenja so napisali v obliki miselnega vzorca (enega sem jim predstavila sama in lahko so ga prepisali), nato so miselni vzorec dopolnili z risbami ali slikami (prepis oz. izdelava miselnega vzorca je pokrilo uro slovenščine, ilustracije pogojev zdravega načina življenja likovno umetnost). Maja smo začeli spoznavati živa bitja in njihove pogoje za življenje. Izdelala sem veliko predstavitev. Ustvarila sem svoj video kanal in jih tam redno objavljala. Predstavitvi sem dodala tudi svojo razlago. Učenci in starši so moje izdelke pohvalili, učenci so jih z veseljem gledali in poslušali.

Slika 7: Plakat Zdrav način življenja

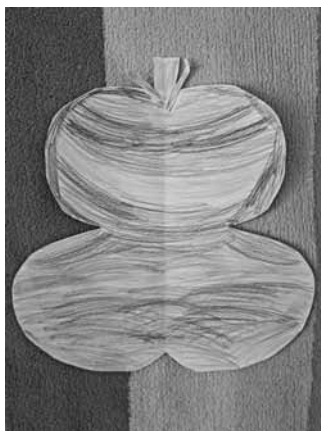
Slika 8: Plakat Zdrav način življenja

Likovna umetnost

Naloge iz likovne umetnosti so bile povezave s snovjo pri ostalih predmetih.

Slika 9: Zapis imena z lego kockami, barvicami, prostorsko oblikovanje, v povezavi s slovenščino: zapis besed, imen

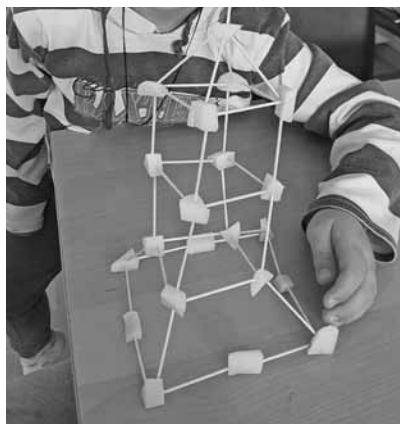
Slika 10: Izdelava metulja iz papirja, v povezavi s spoznavanjem okolja: življenjski krog metulja

Slika 11: Mandala iz naravnih materialov, v povezavi z matematiko: prostorsko oblikovanje

Slika 12: Obrisovanje sence, likovna tehnika risanje in slikanje

Slika 13: Stolp, prostorsko oblikovanje

Video srečanje in dnevi dejavnosti

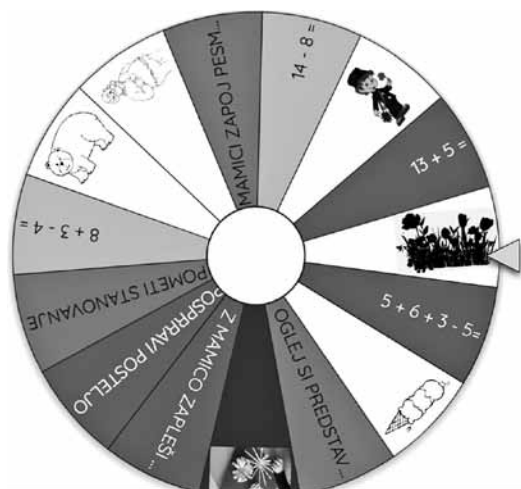
Vesela sem bila, ko so starši podprli idejo o video klicu in smo skupaj določili dan in okvirno uro, ki je ustrezala večini. S sodelavko sva organizirali video srečanja prek spletne učilnice. Učence sva razdelili v pet skupin, v vsaki so bili štirje učenci, kar nama je omogočalo, da sva se posvetili vsakemu izmed njih. Video klici so moteča zadeva, saj se v tistem času, ko je učenec na video klicu, življenje doma ustavi. V stanovanju ali hiši mora biti tišina in vse službene zadeve staršev obmirujejo. Zaradi tega smo se dogovorili, da klic s posamezno skupino ni trajal več kot 20 minut.

Video srečanja sva začeli izvajati aprila. Srečevali smo se enkrat na teden. V začetnih video srečanjih sva učence predvsem zabavali in jim postavljali uganke. Želeli sva, da se učenci video srečanja ne ustrašijo in ga sprejmejo. Čez čas so se teh srečanj veselili, namenili sva jih utrjevanju znanja, pogovoru in glasnemu branju.

Slika 14: Video srečanje

V času poučevanja na daljavo smo praznovali materinski dan. Pripravila sem kolo sreče, na katero sem vključila zabavne naloge. Obstaja spletna stran (wheel-sofname), ki omogoča izdelavo kolesa sreče. V kolo sreče sem napisala naloge iz matematike, slovenščine in za izdelek za materinski dan. V matematični zvezek so prepisali in izračunali račune, poimenovali so sličico in besedo zapisali v zvezek za slovenščino, cvetlice so bile povezava do predstavitve pri spoznavanju okolja, marjetice pa so predstavljale izdelek, ki so ga naredili za svoje mamice.

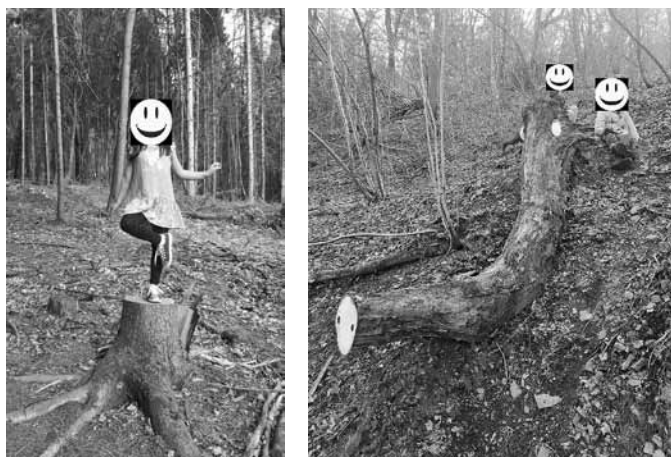

Slika 15: Kolo sreče

Slika 16: Izdelava marjetic za materinski dan

S sodelavko sva pripravili načrt za športni in naravoslovni dan na daljavo, ki so ju izvedli učenci doma s starši. Dobili so navodila, da si za športni dan izberejo eno izmed dejavnosti: pohod, ples ali igre z žogo. Za naravoslovni dan so dobili navodila, da iz živil, ki jih imajo doma, naredijo prehrambno piramido in si ogledajo predstavo Ostal bom zdrav (NIJZ).

Slika 17: Športni dan na daljavo

Slika 18: Izdelava prehrambne piramide

Slika 19: Naravoslovni dan Zdrav način življenja

Pri glasbeni umetnosti in športu so imeli učenci dnevno nalogo, da eni osebi zapojejo katerokoli pesmico in da se gibajo na svežem zraku ter ob tem upoštevajo usmeritve NIJZ.

Sklep

Pri svojem delu na daljavo sem se trudila, da učencem nisem dala preveč nalog in da sem določila obvezne in neobvezne naloge. Vsak teden sem jim dala eno do dve obvezni nalogi, ki so ju imeli čas narediti do petka zvečer. Razumela sem situacijo, da je mnogo staršev v tem času od doma opravljajo službene obveznosti in da marsikje niso imeli na voljo več kot enega računalnika. Zato nisem pritiskala na starše, če mi fotografije obvezne naloge niso poslali do petka zvečer. Sprejela sem jo tudi v naslednjem tednu. In na vsako poslano elektronsko sporočilo sem odgovorila.

Poučevanje na daljavo je bila zanimiva izkušnja. V tem času sem spoznala, kako so starši hvaležni in da vidijo, opazijo trud, ki ga vloži učitelj. Ugotovila sem, da bi spletne učilnice lahko uporabili tudi v naslednjem šolskem letu, vendar ne za poučevanje na daljavo, temveč za sprotno obveščanje staršev, kaj in kako delamo pri pouku. Ker v našem 1. razredu ne uporabljamo vadnic in delovnih zvezkov, starši ne vedo, kaj se v šoli učimo in pogovarjamo. Če bi naš tedenski načrt objavili v spletni učilnici, bi si starši lahko kadar koli pogledali, kaj smo ali kaj bomo počeli v šoli, in se nato o temi pogovarjali doma s svojim otrokom. Spletna učilnica je koristna tudi zato, ker lahko starši ob morebitni odsotnosti otroka pogledajo, kaj smo v tem času delali pri pouku. Predvsem pri spoznavanju okolja sem snov razlagala prek predstavitve, ki sem ji dodala svojo razlago. Izdelava predstavitve mi je vzela veliko časa, vendar je bil ves moj trud poplačan, ko so mi učenci ali njihovi starši povedali, da so bili veseli mojega glasu. Tudi izdelava video posnetka vzame veliko časa. Doma

si moraš zagotoviti tišino in mir ter si vzeti veliko časa, da si zadovoljen s svojim izdelkom. Vendar se splača. To, da učenci vidijo tvoj obraz in slišijo tvoj glas, je ves smisel snemanja različnih video posnetkov. Zavedam se, da bi brez staršev, ki so stali ob strani svojim otrokom, takšna zgodba imela drugačen konec.

Učenci so po koncu epidemije prišli v šolo v pričakovanju in želji, da ponovno srečajo svoje prijatelje in se z njimi igrajo. Pri šolskem delu sem ob pogledu na zvezke spoznala, da so pri delu počasnejši in njihova oblika črk in števil ni bila več natančna. Toda besedni zaklad so razširili. Pri pripovedovanju zgodb ali opisovanju slik, dogajanja so tvorili lepe stavke. Tudi znanje pri spoznavanju okolja je napredovalo. Znali so odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Verjamem, da so učencem pri širjenju besednega zaklada in utrjevanju snovi pri spoznavanju okolja pomagali video posnetki in kakovostno narejene predstavitve.

Ko pregledam nazaj, se zavem, koliko dela, časa in predvsem dobre volje je bilo potrebno, da sem splavala iz razburkanega morja, ki mi ga je prinesla pandemija covida-19. Toda z gotovostjo lahko trdim, da sem se v tem času računalniško in osebno izpopolnila ter da sem ponosna na delo, ki sem ga opravila.

Viri

Kolo sreče. (b. l.). Dostopno na: <https://wheelofnames.com/view/44d-9cg> (pridobljeno 24. 3. 2020).

Lutkovni izobraževalni video: Ostal bom zdrav (NIJZ). (b. l.). Dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=HYz1ShaHYLs> (pridobljeno 19. 4. 2020).

Video kanal. (b.l.) Dostopno na: https://www.youtube.com/channel/UCFRhATvujGTGnVwynA-ALvlg?view_as=subscriber (pridobljeno 6. 4. 2020).

Mojca ŽUGIČ PERIĆ (Primary school Litija, Slovenia)

EXPERIENCE WITH DISTANCE EDUCATION IN THE 1ST GRADE OF PRIMARY SCHOOL

Abstract: The article summarizes my thoughts about distance learning in the 1st grade of elementary school, and offers good practice examples which arose during the time. In the 1st grade we are performing a project named Active and creative teaching. School lessons are carried out through movement, new topics are introduced to pupils through specific examples and with various aids. Refreshing new topics are related to art, music and sport, working in groups or pairs. During distance learning I wanted to offer pupils online tasks they would understand and knew how to solve. Without the help of their parents, it would not be successful.

Keywords: distance learning, active and creative teaching, interesting online assignments, case studies

E-mail for correspondence: mojca.zugic-peric@os-litija.si